

МИРНА РЕІНТЕГРАЦІЯ СХІДНОЇ СЛАВОНІЇ, БАРАНЬІ ТА ЗАХІДНОГО СРЕМУ ДО ХОРВАТІЇ (1995–1998 рр.)

У статті розглядається питання мирної реінтеграції Східної Славонії, Бараньї та Західного Срему до складу Республіки Хорватія у 1995–1998 рр. Ці території на сході Хорватії залишились під контролем місцевих сербів-повстанців і після того, як Республіка Сербська Країна була знищена хорватськими силами в ході операції «Буря». Тому восени 1995 р. перед хорватською владою постало питання повернення цих окупованих території під свою юрисдикцію. Як хорватська сторона, так і сербська, а також міжнародна спільнота були зацікавлені в мирному вирішенні питання. В ході мирної конференції у Дейтоні, окрім врегулювання конфлікту у Боснії і Герцеговині, розглядалось і питання хорватського Подунав'я. Процес реінтеграції регіону до Хорватії розпочався Ердутською угодою 12 листопада 1995 р. і тривав до 15 січня 1998 р. Даний процес вважається найуспішнішим прикладом мирного врегулювання на теренах колишньої Югославії. У статті аналізуються передумови, перебіг та результати процесу повернення цих територій під контроль офіційної хорватської влади. Особлива увага звернена на роль міжнародних посередників у проведенні даного повоєнного врегулювання. Стаття спирається на зарубіжні джерела та літературу.

Ключові слова: Вуковар, Хорватія, реінтеграція, Східна Славонія, ООН.

Питання боротьби Хорватії за незалежність, її перемоги над сепаратизмом та відновлення територіальної цілісності, на нашу думку, вартують сьогодні уваги українського суспільства, а особливо науковців, військових та політиків. Не можна абсолютно ототожнювати нашу і їхню війни й досвід, проте спільні риси все ж присутні. Ми переконані, що хорватський досвід може бути корисним для сучасної України. Одним із найактуальніших та найцікавіших питань в цьому сенсі - історія мирної реінтеграції до складу Хорватії її східний прикордонних із Сербією (на той час – Союзна Республіка Югославія) теренів після фактичного завершення війни 1991–1995 рр. та повної перемоги Загреба у ній. Дане питання є менш відомим, аніж власне воєнні події у Хорватії 1990-х рр. минулого століття, про які в країнах західнобалканського регіону та на Заході вже написано поважний пласт наукової та науково-популярної літератури. Проте, значення мирної реінтеграції Хорватського Подунав'я (Східна Славонія, Баранья та Західний Срем, або ж, для зручності, просто Східна Славонія) 1995–1998 рр. не варто применшувати, адже вона дозволила Загребу без крові повернути значний та стратегічно важливий шматок своєї території і цим самим уже остаточно відновити територіальну цілісність Республіки Хорватія¹. До того ж, це був практично єдиний повністю успішно втілений міжнародними посередниками мирний план в ході Югославських війн. Це визнають власне його автори й реалізатори (перший посол США у Хорватії Пітер Галбрайт, очільник тимчасової міжнародної адміністрації в Східній Славонії генерал Жак Кляйн)².

У даній статті ми ставимо перед собою наступні завдання: 1) прослідкувати передумови, перебіг та результати мирної реінтеграції Східної Славонії, Бараньї та Західного Срему до Хорватії; 2) охарактеризувати діяльність Міжнародної тимчасової адміністрації для Східної Славонії (UNTAES) щодо встановлення миру в цьому регіоні; 3) проаналізувати конкретні форми та зміст реінтеграційних процесів.

Джерельна база питання, якою ми користуємося, дозволяє скласти адекватний та неупереджений погляд. Це, в першу чергу, текст Ердутської угоди, що розпочала процес мирної реінтеграції регіону, а також документація Міжнародної тимчасової адміністрації для Східної Славонії, Бараньї та Західного Срему. Важливе місце займають спогади американського посла в Хорватії Пітера Галбрайта, котрий був безпосередньо причетний до подій, що нас цікавлять.

І, зрозуміло, не можна оминати увагою численні матеріали тогочасних західних та хорватських ЗМІ, які досить детально слідкували за процесами в регіоні: Večernji list, Jutarni list, Slobodna Dalmacija, Glas Slavonije, The Guardian, New York Times.

Щодо історіографії нашої проблеми, слід зазначити що вона ще не надто багата, з огляду на відносну невелику історичну дистанцію. Події війни за незалежність 1991–1995 рр. все ж викликають більшу увагу хорватських та західних дослідників. Проте варто зазначити працю хорватської дослідниці Ани Холєвац Туковіч, присвячену цілком реінтеграції, та кілька ґрунтовних статей хорватського історика Альберта Бінга про передісторію Ердутської угоди, перебігу мирної реінтеграції Хорватського Подунав'я та ролі США в цьому процесі.

Війна Республіки Хорватія за незалежність, що розпочалась влітку 1991 р., завершилась до кінця літа 1995 р. повною перемогою Загреба. В ході військово-поліцейських операцій «Блискавка» (травень 1995 р.) та «Буря» (серпень 1995 р.) хорватські силовики ліквідували проголошену за підтримки офіційного Белграда на майже 30% території Хорватії Республіку Сербська Країна і практично відновили територіальну цілісність своєї держави. Щоправда, наслідком цього стала масштабна гуманітарна криза в регіоні, адже близько 250 тис. сербських біженців із Країни покинули свої домівки та втекли до Боснії і Герцеговини та до Сербії (на той час – Союзна Республіка Югославія)³.

Хорватія на чолі зі своїм першим президентом Франьо Туджманом святкувала перемогу, а західні держави мовчки сприйняли це як доконаний факт, обмежившись висловленням занепокоєння з приводу порушень прав мирного сербського населення в ході даних операцій. США ж, фактично, за кілька днів до початку операції «Буря» дали Загребу на неї мовчазну згоду⁴.

Проте на крайньому сході Хорватії, вздовж Дунаю на кордоні з Сербією, залишився останній анклав Республіки Сербська Країна – зайнята сербськими повстанцями область Східної Славонії, Барань та Західного Срему. Тут і далі під сербським контролем перебувало легендарне місто Вуковар – один із символів хорватської «Вітчизняної війни» 1991–1995 рр.⁵.

Очевидно, офіційний Загреб не хотів ризикувати тут і повторювати військовий варіант вирішення проблеми, не в останню чергу через безпосередню близькість території Сербії та частин Війська Югославії (плюс – миротворців ООН, включаючи російських військових), а також через невдоволення міжнародної спільноти вищезгаданою гуманітарною кризою, яка виникла внаслідок операції «Буря»⁶. З іншого боку, повне відновлення територіальної цілісності Хорватії в республіканських кордонах часів соціалістичної Югославії постійно, ще з 1991 р., було абсолютним пріоритетом Загреба. Американський посол Пітер Галбрайт писав: «Східна Славонія було вкрай емоційним питанням для хорватської громадськості, у значно більшій мірі, ніж Країна», а «двомісячна оборона Вуковара в 1991 р. стала символом сербської агресії на Хорватію»⁷.

Тому, хорватська влада за повної згоди ООН та офіційного Белграда, який формально жодної участі у її війни проти Сербської Країни не приймав, вирішила повернути Східну Славонію мирним шляхом. Фактично, процес відбувався на хорватських умовах, з позиції переможця, проте з гарантіями національних прав місцевого сербського населення. Отож компроміс було нарешті знайдено. Щоправда, частина дослідників поділяю думку про те, що офіційний Загреб навряд чи погодився б повністю на мирну реінтеграцію регіону без відчутного тиску Заходу (в першу чергу, звичайно, США), який бажав уже нарешті остаточно припинити кровопролиття на теренах колишньої Югославії⁸.

Президент США Білл Клінтон безпосередньо після «Бурі» заявив, що разом із планом для Боснії і Герцеговини «потрібно укласти і довготривалий план для вирішення ситуації у Східній Славонії, базований на хорватському суверенітеті та основах Z-4» (наприклад, право біженців на повернення та інші гарантії для місцевих сербів).

Перший крок до вирішення питання Хорватського Подунав'я означав відновлення контактів із сербами з цього регіону. Протягом вересня-жовтня 1995 р. американський посол кілька разів зустрічався із сербським керівництвом (Горан Хаджіч, Мілан Мілановіч) у так званій «Жовтій віллі» у м. Ердут. Підхід Пітера Галбрайта базувався на спробі узгодити основні пункти плану Z-4 для східної Хорватії із новими реаліями й обставинами. Галбрайт наголошував, що «його цілі на переговорах щодо східної Славонії були скромними»: «Я задумав угоду, яка би мирно реінтегрувала регіон до Хорватії таким чином, щоб забезпечити подальше проживання тут сербського населення та водночас уможливити повернення вигнаних хорватів до своїх осель»⁹.

Між тим, із наближенням мирної конференції в Дейтоні риторика сербської преси стала значно стриманішою.

Горан Хаджіч окремо наголошував на «конструктивній ролі Белграда у вирішенні проблеми східної Славонії»; він виразив впевненість, що «завдяки розумному керівництву прези-

дента усіх сербів Слободана Мілошевіча мирний процес закруглиться й Сербія здобуде статус, на який заслуговує»¹⁰.

Питання Східної Славонії частково обговорювалось на Дейтонській мирній конференції (листопад 1995 р.), основна увага якої зосереджувалась на завершенні конфлікту в Боснії і Герцеговині. У порівнянні з іншими проблемами політичних переговорів питання реінтеграції Східної Славонії до Хорватії було один із найскладніших.

Найважливішим чинником переговорів про Східну Славонію в ході Дейтонської конференції був відхід від плану Z-4 (який американський президент після завершення операції «Буря» назвав фундаментом переговорів) у частині, яка стосувалась окремих аспектів політичної автономії сербів. Тепер сербам пропонувалось помітно скромніші умови.

Як підкреслює Галбрайт, хоча С. Мілошевіч «продовжував інструктувати сербських парламентарів, в кінці вересня 1995 р. було ясно, що сербський президент військовим чином ніяк не допоможе східнославонським сербам». Самі ж сербські парламентарі були «напрочуд пасивними й ледве критично включеними у питання захисту етнічних сербів після того, як Хорватія перейме владу у регіоні»¹¹.

Таким чином, завдяки даним сприятливим умовам було знайдено відносно швидке та ясне рішення. Побачивши неефективність своєї попередньої політики та рішучість хорватів, керівництво повсталих сербів Східної Славонії лише після операції «Буря» й поразки Війська Республіки Сербської у Боснії і Герцеговині зрештою погодилось на запропоновані хорватською стороною та міжнародними посередниками умови мирного вирішення конфлікту.

Отож юридичний початок процесу реінтеграції Хорватського Подунав'я поклато підписання 12 листопада 1995 р. Ердутської угоди («Основна угода про Східну Славонію, Баранью і Західний Срем»), яка включала 14 пунктів, 7 із яких стосувались тих чи інших аспектів захисту прав людини. Підписали дану угоду прем'єр-міністр Республіки Хорватія Хрвоє Шарініч та представник колишньої Республіки Сербська Країна Мілан Мілановіч, який отримав відповідні вказівки від керівництва Союзної Республіки Югославія¹². При підписанні цього документу були також присутні представники США та ООН. Передумовою цієї угоди були активні переговори та обмін думками між хорватським президентом Франьо Туджманом та югославським президентом Слободаном Мілошевічем під час перемовин у Дейтоні (США) восени 1995 р. із врегулювання конфлікту у Боснії і Герцеговині¹³.

Ердутську угоду практично одразу, 23 листопада, визнала Рада Безпеки ООН і видала Резолюцію 1037, згідно з якою на місці останнього уламка Сербської Країни було створено Тимчасову адміністрацію Організації Об'єднаних Націй для Східної Славонії, Бараньї та Західного Срему (UNTAES). Очолювали цю адміністрацію генерал Жак-Поль Клейн (17 січня 1996 – 1 серпня 1997) та Вільям Волкер (1 серпня 1997 – 15 січня 1998). Процесу мирної реінтеграції дуже допоміг Пітер Галбрайт, перший американський посол у Хорватії, своєю дипломатичною діяльністю та переговорами із сербами на окупованих теренах Східної Славонії та Подунав'я, а також зусилля окремих хорватських посадовців, очільників Комісії зі співпраці із UNTAES (Весна Шкаре-Озболт, Хрвоє Шарініч, Івіца Костовіч, Юре Радіч та ін.)¹⁴.

Діяльність цієї міжнародної місії розпочалася 15 січня 1996 і мала тривати один рік, протягом якого її представники повинні були стежити за демілітаризацією цих районів та забезпеченням мирної реінтеграції території до складу Хорватії. У січні 1997 р. цей мандат було продовжено ще на один рік. Військова і цивільна місія включала в себе 4800 солдатів, більше 400 поліцейських і 99 військових спостерігачів¹⁵.

А з хорватського боку для проведення діяльності з реінтеграції Східної Славонії було організовано в м. Осієк «Офіс тимчасового управління для встановлення хорватської влади у Східній Славонії, Бараньї і Західному Сремі» на чолі з Івіцою Вркічем¹⁶.

Власне практичні складові реінтеграції Східної Славонії, Бараньї та Західного Срему до Хорватії були наступними:

- демілітаризація та створення перехідної місцевої поліції із сербів, хорватів та представників ООН (навіть підготовка цієї поліції проходила на території Угорщини задля нейтральності);
- повернення сербських та хорватських біженців із виділенням відповідної державної матеріальної допомоги;
- конвалідація (юридичне визнання) попередніх документів і видача хорватських паспортів місцевому населенню;
- введення у обіг хорватської національної валюти (куни) – відбулось офіційно 19 травня 1997 р.;
- проведення виборів (13 квітня 1997 р.) до місцевих органів влади (до них увійшли як хорвати, так і серби);

– національне примирення (амністія для тих сербських військовиків, хто не чинив військових злочинів, квоти для сербів у парламенті та міністерствах, створення дитсадків і шкіл із сербською мовою навчання)¹⁷.

Спершу, реінтеграційний процес проходив із труднощами, адже значна частина місцевого сербського населення опиралась переходу під хорватську владу, а хорвати-біженці, які повертались в регіон – з відвертою недовірою та ворожістю ставились до сусідів-сербів. Так, у кінці червня 1996 р. за підтримки громадських організацій було подано петицію з проханням збереження Східної Славонії, Бараньї та Західного Срему як спеціальної зони з незалежною виконавчою, законодавчою та судовою владою. Дана петиція зібрала 50 тис. підписів серед жителів регіону і була надіслана на розгляд до ООН. А в 1997 р. у Вуковарі були влаштовані протести в ході яких місцеве населення вимагало встановлення автономних сербських інститутів після завершення реінтеграції до Хорватії (ці протести зібрали від 5 до 12 тис. учасників). Також місцеві серби виступали проти поділу області між двома хорватськими жупаніями (Вуковарсько-сремською та Осієцько-бараньською), хоча поділ все ж відбувся¹⁸.

Слід сказати, що забезпечення прав сербської національної меншини вийшло на новий рівень уже в ході євроінтеграції Хорватії. Тепер вони гарантовані й законодавством ЄС. Зокрема, у районах, де сербське населення становить більше 30%, мусять бути дорожні знаки й вивіски сербською кирилицею. Правим і консервативним колам у Хорватії це, звичайно, не до вподоби. Зокрема, 2 вересня 2013 р. у м. Вуковар відбулись масові протести хорватських ветеранів війни та націоналістів проти введення в обіг кирилических вивісок¹⁹.

Варто згадати тут і те, що президент Хорватії Франьо Туджман особисто кілька разів у цей період відвідав Подунав'я, зокрема так званім «Потягом миру» 8 червня 1997 р.²⁰. Щоправда, цей візит не обійшовся без кількох провокацій, щоправда несерйозних, з боку незадоволених прошарків місцевого сербського населення²¹. Дійсно, місцеві серби, які із осені 1991 р. не жили під хорватською владою, болісно сприймали перспективу повернення в конституційно-правовий устрій Хорватії.

Слід навести також бодай кілька міркувань з приводу того, чому Сербія (в обличчі Союзної Республіки Югославія та її президента Слободана Мілошевіча) погодилась на цю мирну реінтеграцію, фактично остаточно «здавши» інтереси Республіки Сербська Країна та хорватських сербів, яких до того, у 1991–1995 рр., Белград безперервно озброював, утримував і забезпечував²².

По-перше, у 1995 р. болючими й відчутними для Сербії стали міжнародні економічні санкції, введені з початком війни у Боснії і Герцеговині та офіційної підтримки Белградом армії боснійських сербів.

По-друге, у 1995 рр. авіація НАТО вперше завдала ударів по позиціям боснійських сербів (операція «Обдуманна сила») з метою захисту від них «безпечних зон ООН». Вперше сербам довелось безпосередньо вступити у конфронтацію із Північноатлантичним альянсом²³.

По-третє, Югославія фактично не мала реальних союзників на міжнародній арені, а тиск із боку західних країн на неї був дуже сильним. Потенційний югославський союзник, Російська Федерація, на той момент не була впливовим гравцем на міжнародній арені (серйозна економічна криза та конфлікт у Чечні зіграли свою вагому роль).

По-четверте, на початку 1998 р. у Сербії розпочались дуже серйозні внутрішні проблеми – збройне повстання албанських сепаратистів у Косово. Згодом цей конфлікт переріс у повномасштабну війну із втручанням зарубіжних країн, а сама Сербія зазнала бомбардувань з боку НАТО. Тобто югославське керівництво абсолютно на той час, у 1995–1998 рр., не було зацікавлене у загостренні ситуації у сусідній Хорватії та новому розпалюванню конфлікту на своєму західному кордоні. Белград низку внутрішніх серйозних проблем.

Зрештою, мирна реінтеграція Східної Славонії, Бараньї та Західного Срему успішно завершилась 15 січня 1998 р.²⁴. Ці території стали повноцінними складовими Республіки Хорватія, увійшовши до 2 жупаній – Вуковарсько-Сріємської та Осієцько-Бараньської.

Отже, на початку 1998 р. Хорватія остаточно відновила свою територіальну цілісність і сьогодні в даній державі, не зважаючи на відносну недавність війни 1991–1995 рр. панує мир. А сербська національна меншина, не зважаючи на спорадичні вияви обурення й протести з боку націоналістичного хорватського середовища, має свої права захищеними законодавчо. Проте, на психологічному рівні недовіра між сербами й хорватами, особливо у Східній Славонії, існує й досі.

- ¹ Магда Є. Від Балкан до Донбасу: наскільки Україні підходить хорватський досвід реінтеграції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.euointegration.com.ua/experts/2016/11/30/7058213/>
- ² Holjevac Tuković A. Proces mirne reintegracije Hrvatskog Podunavlja. – Zagreb: Memorialno-documentacijski centar Domovinskog rata, 2015. – S. 21
- ³ Bing A. Put do Erduta. Položaj Hrvatske u međunarodnoj zajednici 1994–1995 i reintegracija Hrvatskog Podunavlja // *Scrinia slavonica*. – 2007. – № 7. – S. 376
- ⁴ Bing A. Sjedinjene Američke Države i reintegracija Hrvatskog Podunavlja [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=68736
- ⁵ Radelic Z., Marijan D., Baric N., Bing A. Stvaranje hrvatske države i Domovinski rat. – Zagreb, 2006. – S. 502
- ⁶ Гуськова Е. История югославского кризиса. – М., 2001. – С. 477
- ⁷ Peter Galbraith. Negotiating peace in Croatia: a personal account of the road to Erdut, War and Change in the Balkans - Nationalism, Conflict and Cooperation, (edited by Brad K. Blitz). – Cambridge University Press, 2006 – P. 197; Bing A. Put do Erduta. Položaj Hrvatske u međunarodnoj zajednici 1994–1995 i reintegracija Hrvatskog Podunavlja // *Scrinia slavonica*. – 2007. – № 7. – S. 371–404.
- ⁸ Radelic Z., Marijan D., Baric N., Bing A. Stvaranje hrvatske države i Domovinski rat. – Zagreb, 2006. – S. 506–508.
- ⁹ Peter Galbraith. Negotiating peace in Croatia: a personal account of the road to Erdut, War and Change in the Balkans – Nationalism, Conflict and Cooperation, (Edited by Brad K. Blitz). – Cambridge University Press, 2006 – P. 212
- ¹⁰ Bing A. Put do Erduta. Položaj Hrvatske u međunarodnoj zajednici 1994–1995 i reintegracija Hrvatskog Podunavlja // *Scrinia slavonica*. – 2007. – № 7. – S. 391; Holjevac Tuković A. Proces mirne reintegracije Hrvatskog Podunavlja. – Zagreb, 2015. – S. 124
- ¹¹ Peter Galbraith. Negotiating peace in Croatia: a personal account of the road to Erdut, War and Change in the Balkans – Nationalism, Conflict and Cooperation, (Edited by Brad K. Blitz). – Cambridge University Press, 2006 –P. 187
- ¹² Текст Ердутської угоди. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zph.hr/cms_view.asp?articleID=71
- ¹³ Гуськова Е. История югославского кризиса. – М., 2001. – С. 490
- ¹⁴ Holjevac Tuković A. Proces mirne reintegracije Hrvatskog Podunavlja. – Zagreb, 2015. – S. 276
- ¹⁵ Гуськова Е. История югославского кризиса. – М., 2001. – С. 683; Іщенко Н. Победа без боя. Как и почему Хорватия смогла мирно вернуть оккупированные территории [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://censor.net.ua/resonance/381497/pobeda_bez_boya_kak_i_pochemu_horvatiya_smogla_mirno_vernut_okkupirovannye_territorii
- ¹⁶ Prije točno 14 godina završio je proces mirne reintegracije. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/prije-tocno-14-godina-završio-je-proces-mirne-reintegracije.html>
- ¹⁷ Іщенко Н. Победа без боя. Как и почему Хорватия смогла мирно вернуть оккупированные территории [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://censor.net.ua/resonance/381497/pobeda_bez_boya_kak_i_pochemu_horvatiya_smogla_mirno_vernut_okkupirovannye_territorii; Holjevac Tuković A. Proces mirne reintegracije Hrvatskog Podunavlja. – Zagreb, 2015. – S. 290–293
- ¹⁸ Barić N. The Serb district of Eastern Slavonia, Baranja and Western Sirmium – from the Croatian operation «Storm» to the completion of the peaceful reintegration of the Croatian Danube region // *Scrinia Slavonica*, Vol. 12. No. 1, September 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=130519&lang=en
- ¹⁹ 20,000 Croatian War Veterans Protest in Vukovar. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.balkaninsight.com/en/article/vukovar-war-veteran-s-protest-turned-violent>
- ²⁰ 8. lipnja 1997. Vukovar – dolazak Vlaka mira i predsjednika Tudmana u grad heroj. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://narod.hr/kultura/8-lipnja-1997-vukovar-dolazak-vlaka-mira-predsjednika-tudmana-grad-heroj>
- ²¹ Bing A. Put do Erduta. Položaj Hrvatske u međunarodnoj zajednici 1994–1995 i reintegracija Hrvatskog Podunavlja // *Scrinia slavonica*. – 2007. – № 7. – S. 397.
- ²² Sekulic M. Knin je pao u Beogradu. – Beograd, 2000. – S. 281
- ²³ Balkan battlegrounds: a military history of the Yugoslav conflict, 1990–1995. Volume I. – Washington, DC:

Central Intelligence Agency, Office of Russian and European Analysis, 2002–2003. – P. 464

²⁴ Holjevac Tuković A. Proces mirne reintegracije Hrvatskog Podunavlja. – Zagreb, 2015. – S. 301

В статье рассматривается вопрос мирной реинтеграции Восточной Славонии, Бараньи и Западного Срема в состав Республики Хорватия у 1995–1998 гг. Эти территории на крайнем востоке Хорватии остались под контролем местных сербских повстанцев, контролируемых из Белграда, даже после того, как Республика Сербская Краина была уничтожена хорватскими войсками в ходе операций «Молния» и «Буря». Поэтому, осенью 1995 г. Перед хорватскими властями остро стоял вопрос о возвращении этих территорий назад под свою юрисдикцию. Как хорватская, так и сербская стороны а также международное сообщество были заинтересованы в мирном решении этой проблемы. Во время мирной конференции в Дейтоне, помимо вопроса урегулирования конфликта у Боснии и Герцеговине, искались и пути возвращения Восточной Славонии Хорватии. Процесс реинтеграции региона под власть Загреба начался подписанием Эрдутского соглашения 12 ноября 1995 г. и завершился 15 января 1998 г. Данный процесс считается одним из наиболее успешных примеров мирного урегулированию на территории бывшей Югославии. У статье анализируются предпосылки, ход и результаты мирной реинтеграции этих территорий под контроль официальных хорватских властей. Особенное внимание посвящено роль международных посредников у проведении данного урегулирования. Статья базируется значительной мерой на зарубежных источниках и литературе.

Ключевые слова: Вуковар, Хорватия, реинтеграция, Восточная Славония, ООН.

The question of peaceful reintegration of Eastern Slavonia, Barania and Western Sylvania to Croatia in 1995-1998 is regared in this article. These territories on the far East of Croatia left under control of Serbian rebels, controlled by Belgrade, even after a demise of Republic of Serbian Krajina during Croatian military operations «Flash» and «Storm». So in autumn 1995 Croatian government got a question of returning that territory under its rule. Both Croatian and Serbian sides, including the president of the Federal Republic of Yugoslavia Slobodan Milosevic, and, of course, international community were interested in a peaceful solution of this problem. During a peace conference in Dayton, except regulating of war in Bosnia and Hercegovina, negotiations' sides discussed a problem of Eastern Slavonia, Barania and Western Sylvania too. Finally, a process of peaceful reintegration of this region to Croatia started with the treaty of Erdut (November 12th of 1995). It lasted to January 15th of 1998. This process is considered to be one of the most successful examples of peaceful settlement on the territory of former Yugoslavia. In this article I analyze preconditions, course and outcomes of that process of return of this region under official Croatian control. Special attention is payed to international intermediaries' role during this reintegration process. The article is mostly based on foreign sources and literature.

Keywords: Vukovar, Croatia, reintegration, Eastern Slavonia, OUN.